

Equilibrant la vida

per Anna Forés

“El model memorístic clàssic, repetitiu i descontextualitzat, tan propi encara del model educatiu actual, ha de ser substituït per un altre model.”

el model subjacent en la legislació vigent centrat en una visió competencial de l'educació no cal menystenir-lo sinó fer-lo possible tot canviant la metodologia i l'avaluació. I potser no sobra que recordem que les competències no es desenvolupen sense el suport dels coneixements. La pedagogia i la didàctica poden ser més útils que mai. Aquest és el repte!

Jordi Viladrosa és doctor en Ciències Humanes, Socials i Jurídiques per la Universitat Internacional de Catalunya i llicenciat en Filosofia i Ciències de l'Educació per la Universitat de Barcelona. També és mestre de l'especialitat de filologia per la Universitat de Lleida i Màster en Direcció i gestió de centres educatius per la Universitat de Barcelona. Actualment forma part de l'equip d'Impuls Educació, on és coordinador de publicacions.

M'agradaria compartir amb vosaltres algunes reflexions fruit del que hem viscut en aquests mesos de pandèmia així com algunes reflexions, pensaments i dades que han sortit en algunes de les recerques que hem dut a terme o d'espais que hem compartit amb altres persones. La constatació és que aquesta vivència d'atzucac i de sacsejada ens convida a equilibrar la vida entre diferents elements que ens serveixen per prendre consciència del procés viscut i del que estem vivint per ajudar-nos a reequilibrar. Hem triat uns quants punts a reequilibrar que no són pas tots, però si un punt de partida per a la reflexió.

Equilibri entre el soroll i el silenci. Vivim en una societat plena de sorolls, sorolls no només de ciutat, de trànsit, de motors, sinó de tot allò que ens distreu d'allò essencial. Com a contrapunt ens veiem cercant moments de silenci, de calma, de sentir-nos per dins, de retrobar-nos. Una de les dades més significatives que ha sortit de les recerques fetes és la resposta de les persones a la pregunta: que has après d'aquesta situació viscuda? i el més rellevant com a resposta és: a prioritzar, a tenir paciència i a procurar la calma. Per tant un aturar-se, reflexionar sobre allò que és realment prioritari en el dia a dia i en la vida i dedicar-s'hi plenament. Aquest exercici d'interioritat no es pot fer enmig d'un context sorollós, necessitem del silenci. Sense silenci no hi hauria música. La música de la vida necessita d'espais de silenci per

poder-nos escoltar plenament. Escoltar per prendre les regnes de la nostra vida.

Equilibri entre el jo i els altres. Una de les grans lliçons del que estem vivim és que, més que mai, ens necessitem els uns als altres, que el que jo faig o decideixo fer té o pot tenir una connotació en moltes persones. El jo i els altres es difuminen en un nosaltres que constituïm entre tots i totes. Entendre la importància que formem part d'un tot com si fos una gran xarxa i que el moviment d'un provoca un moviment en la resta o d'algun altre és una gran lliçó que hauríem de recordar. La tensegriat ens recorda aquest principi.

Per tant, formem part d'un tot i hauríem d'oblidar els EGOS i optar per l'ECO, per aquesta crida a la casa que és la Terra i de la qual formem part. Els éssers humans som tan sols una part del món. Satish Kumar en el seu llibre *Simplicidad elegante* ens parla justament de transitar com éssers humans molt egocèntrics cap a una societat més eco: més de tots els éssers vius del planeta. Actuar des del nosaltres per poder reeixir.

Equilibri entre la profunditat i la superfluïtat.

Vivim en una societat hiperaccelerada on tot passa a ser superflu perquè no tenim temps per aprofundir en les coses. La immediatesa s'emporta per davant allò important. La urgència devora allò que és realment rellevant. No tenir temps per aprofundir també implica no tenir temps per als amics o les famílies, ara bé tota relació demana temps per fer vincle, per justament tenir relacions autèntiques i profundes. Rescatar espais i temps per teixir relacions fermes ens permet reequilibrar la vida.

Entre la vanitat i la humilitat. Els éssers humans com a espècie ens creiem que érem els que teníem el control de tot, des de l'ADN fins a les galàxies i de volta la natura ens torna a situar en un pla de no control, que ens recorda la nostra fragilitat i la nostra no permanència i vulnerabilitat. I aquesta lliçó d'humilitat també ens ha de facilitar assaborir cada moment viscut, gaudir de la vida prenent consciència del que fem, del que vivim i del que som. De tot allò que ens fa éssers humans perfectibles.

Equilibri entre la saturació i la suposició. Vivim amb una saturació d'informació, moltes dades, notícies, judicis que cal filtrar perquè també hi ha molta informació falsa circulant. Davant de tanta saturació podem caure en la suposició, en una desinformació que ens faci suposar coses, aventurar escenaris que no ens ajuden a estar ben informats. Així doncs, cal reequilibrar-ho tenint canals per contrastar la informació i no viure esclaus del bombardeig constant de notícies i informacions poc rellevants. Segons Humberto Maturana la realitat és "multivers" on cada món construït per cada observador és tan vàlid com el

dels altres. Per tant, una suma de mirades de la mateixa realitat. Cal desenvolupar un pensament crític per poder destriar la informació sense saturar-nos ni suposar informació no contrastada.

Equilibri entre la por i la confiança. Tenim por i és una emoció legítima, por a la incertesa, por a la malaltia, por a moltes coses que s'escapen del nostre control. La por no ens ajuda a avançar ni com a persones ni com a societat, ens ajuda a sobreviure però no a reeixir. Hem de crear espais i contextos on es pugui desenvolupar la confiança, on en lloc de resistir puguem persistir, com diu en David Bueno en el seu darrer llibre, *L'art de persistir*. Resistir ens situa en un pla de no acció, de reacció, i ara el que ens cal és persistir i per tant posar-nos en acció.

Equilibri entre cuidadors i cuidats. Una de les paraules més expressades durant aquests mesos ha estat: com estàs?, com esteu? O esperem que estigueu bé. Hem gaudit de moments de molta cura els uns dels altres. I això és important: poder fer xarxa i tenir-nos tots presents. A voltes hi ha persones que es dediquen a cuidar molt els altres i s'obliden de rebre cura dels altres. O en l'altre extrem persones que reben molta cura i que no desprenen cap gest d'agraïment cap a la resta de persones del seu voltant. Així doncs, cal cuidar-nos i cuidar, i deixar-nos cuidar. És la suma de forces que davant de les nostres fragilitats ens fa forts.

Podríem seguir el llistat d'equilibris, no acabaria mai: entre tangibles i intangibles, entre la sostenibilitat i erradicació, entre binomis múltiples que estan presents en les nostres vides. Equilibrar la vida passa per aprendre a habitar-nos i transitar per aquesta situació, sense caure en cap extrem sinó poder equilibrar els pols i seguir aprenent. Aquí continuem, reequilibrant.

Anna Forés és una pedagoga i escriptora espanyola, doctora en Filosofia i Ciències de l'Educació i llicenciada en Pedagogia per la Universitat de Barcelona. Membre del grup de recerca consolidat GREMA, Entorns i materials per a l'aprenentatge, de l'ICE de la Universitat de Barcelona i del grup consolidat d'Innovació INDAGAT, Grup d'Innovació Docent per a afavorir la Indagació. És autora de nombrosos llibres sobre educació social, com aquest: "*Noves mirades sobre la resiliència*".